

Biblioteca Universității
din Cluj

Sibiu.

Deu Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDEE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Európa munkanélküliek nélkül

(Oe) A harmincas évek elején fellépő gazdasági válság szomorúan ismertté tette a munkanélküliség fogalmát. A munkanélküliség, ez a lelket és ideget örlő állapot a modern gazdasági rend szülötte. A gépipar hallatlan fokra történt fejlesztése magától értetődően feleslegessé tette a munkáskezeket, amelyek a gazdasági élet más ágában az ott is tapasztalható túlterhelés és specializálás következtében képtelenek voltak elhelyezkedni.

Ki ne tudná például, hogy Jacquard első szövőgépét a múlt század elején a munkások összetörték, mert meggyőződésük volt, hogy a találmány megfosztja őket kenyerüktől, a gép az ember ellensége. A világ első ipari géprombolását úgy tüntették fel, mintha az egyszerű szövőmunkások nem lettek volna tisztában a találmány halálatlanul nagyhorderejű jelentőségéről. És ebben valóban igazuk volt.

Az Európát közel huszezer kilométer hosszú vámfalakra szagatott páriszkörnyéki szerződéses kérelmetlenül vaskövetkezetességgel hozták magukkal — igaz, hogy csak tíz év múlva — a munkanélküliséget. A huszas évek elején tapasztalható nagy fellendülést, amikor „a pénz az utcán hever”, a harmincas évek szűk esztendei követték. A világ minden táján, de elsősorban Európában százazatok és milliók kényszerültek letenni a kalapácsot, otthagyni a futószallagot, megválni az iróasztaltól. A könnyű szindarabirodalom művelői, az operett-nagyiparosok, akik a „közönség érdeklődésének útjéről tartották kezüket”, arattak ebben az időben és egymásra dobták piacra oeuvejeiket. A megoldandó feladat adva volt: a munkanélküli mérnök, esetleg munkás, tisztviselő, vagy amit akarsz, megtetszett egy olyan gyárigazgató leányának, akinek üzemében még mindig volt hely mérnököknek, tisztviselőkről nem is beszélve. Ez volt a magva minden darabnak és csak a háttér változott — nem is olyan nagyon.

Az ipari racionalizálás következtében foglalkozásuk körében kenyér nélkül maradtak problémáját az egyes országok különféleképpen igyekeztek megoldani. Legtöbbször két lehetőség állott fenn: átképzés, vagy a sanyaru időltnék állami segélyekkel, vagy azok nélküli átvészelése.

A legtöbb országban, ahol a munkanélküliség komoly kormányzási gondná nőtte ki magát, az átképzés nem járt különösebb eredménnyel. A másik módszerrel, a munkanélküliség elleni biztosítással eleve ki akarták húzni a kényes kérdés méregfogát. Abból az elgondolásokból indult ki akkoriban ez a politika, hogy annak az értéknek megtartása és jobb időkre történő átmentése, amit az emberi munkaerő és munkaképesség jelent, az egyetemesség érdeke, tehát azokat, akik önhibájukon kivüli munka nélkül maradtak, megélhetéshez kell juttatni. Más országokban inségsegélyekkel és közmunkákkal támogatták a rászorulókat. A gazdasági életnek ezt a rákfenéjét azonban semmiféle félmegoldással nem tudták kiirtani. Könyvtárakat töltött meg a munkanélkülségről írt értekezések és tanulmányok száma. Legtalálhatóbban azonban mégis az a közigazdász tapintott a dolgok lényegére, aki ezt hirdette: „Tisztességes megélhetést biztosító munkát kell adni a munkásnak”. A nagy európai leszámolás előtti ipari fellendülés persze érezte hatását, bár például a nyolcmillió Belgiumban az utolsó békeév nyarán négyszázezer munkanélküli volt és német forrásból származó értesülés szerint Angliában ma is vannak munkanélküliek.

Az új gazdasági alapokon nyugvó európai rend a nagy gazdasági egységek és térségek elvét valósítja majd meg. Az előjövő átfogó termelési rendben, ahol a vámfalak nem akadályozzák a szabad áruforgalmat, nem fordulhat elő, hogy kimondottan mezőgazdasági jellegű országok — állami segítséggel — mesterségesen felpuhasszák iparukat. Európában kétszázötven millió dolgozó van, valamennyinek meg kell találnia elfoglaltságát az öt megillető munkaterületen. Egyéb okok mellett emiatt sem lesz szükség európaián kívüli kivándorlásokra, mert a gazdasági térségek különböző részein feltűnő munkások-többletet majd ott használják fel, ahol erre szükség van. Németország már kísérletezik ezzel a megoldással: egy-egy félmillió külföldi munkás kap kenyeret a német birodalomban, közülük kétszázötvenezer nő.

A kezdeti stádiumban levő elképzelések szerint a munkás áttelepítések előre meghatározott ideig tartanak, hogy így kapcsolatuk az anyaországgal ne szakadjon meg. Ez lényeges eleme a tervnek. Így akarják meg-

előzni a népi keveredést. Ha a terv teljes egészében kibontakozik és megvalósul, joggal mondható majd Európára, hogy az a földrész, ahol a munkanélküliség — munkanélküli lett.

Megnyílt a németek útja az egykori cári főváros felé

Ujabb nagy sikerek az északi és déli arcvonalon — Novgorod-Narva és Kerzon a német csapatok birtokában — Szentpétervárt fenyegetik a szövetséges hadak — Sokezer fogoly és óriási zsákmány jutott a győztesek kezébe

Északon és Délen is, a Fekete-tenger partján újabb nagy győzelmet arattak a német csapatok, amint azt a legújabb hivatalos jelentés közli. Az északi arcvonalon a Feipus-tó és Ilmen-tó között elfoglalták Narvát és Novgorodot, a déli fronton pedig Kerzont. Narva kikötőváros a szentpétervári kormányzó-ságban a Narova folyó torkolatánál. Elfoglalása nagyon fontos, mert kulcsát képezi a volt cári orosz fővárosnak. Novgorod Szentpétervártól Déle az Ilmen-tótól Északra fekszik és az ugyanilyen nevű kormányzó-ságnak székhelye. Szentpétervárral közvetlen vasúti vonal köti össze. Régi évszázados erőssége van, melyet a múlt században építettek újra. A vörösök nagyon megerősítették. Novgorod egyike Oroszország legrégebb városainak. Valamikor igen élénk kereskedelemmel rendelkezett, de mikor Szentpétervár lett a főváros, élete hanyatlott. Narvának és Novgorodnak elfoglalásával megnyílt az út Szentpétervár felé is, melyet a bekerítés veszedelme fenyeget. Kerzon vagy Herzon a néhány nap előtt magyar gyors alakulatok közreműködésével elfoglalt Nikolajevtől Délkeletre fekszik és az ugyanilyen nevű kormányzó-ság fővárosa. A Dnyeper jobb oldalán terül el és lakosainak száma meghaladja a százezret. A várost, melynek valamikor erős vára is volt, Potemkin alapította mint egy másfél század előtt. Kerzon elfoglalása nagyon fontos hadászati szempontból is, mert ezzel az az öböl, mely Nikolajevig húzódik a Fekete-tenger partján, teljesen a szövetséges hadak birtokába jutott és még inkább megnehezíti a vörös csapatoknak menekülését a tengeren át.

A vörösök új védelmi vonalat építenek

A szovjet hadvezetőség a keleti fronton minden lehető és lehetetlen kísérletet megtesz, hogy a német és szövetséges csapatok előnyomulását feltartóztassa. Így a Rador berlini jelentése szerint most a Bugtól keletre új védelmi vonalat akarnak építeni

és ennek munkálatait már meg is kezdték. Itt szeretnék megállítani a németeket és ezért építenek sietve erődítményeket. Berlini beavatott körökben ezzel szemben megállapítják, hogy ennek az erőlködésnek nincsen semmi jelentősége.

Még akkor is, ha sikerülne itt a rendelkezésre álló rövid idő alatt komolyabb és ellenállóképesebb erődítményeket létesíteni, ezek a mai támadó módszerek mellett nem bírnak fontossággal. Az eddigi harcok alapján is bebizonyosodott már, hogy a bukórepülőkel és azok bombatámadásaival szemben

nem létezik komoly akadály, aminthogy nem akadály a folyó maga sem. A német légerő abban a helyzetben van, hogy megnyissa az utat a gyalogság számára, minden akadályon keresztül.

A németek megsemmisítettek egy vörös hadsereget

A német hadvezetés felsőbbbégét kénytelen az ellenség is elismerni. Angol források jelentik, hogy a németek nyomása Szentpétervár irányában szinte óráról-órára fokozódik és

az út, mely Moszkvából Szentpétervár felé vezet, komoly veszedelemben forog.

Ugylátszik, hogy az angolok előkészítik a közelemben a volt cári főváros elcsétere. A németek a front más részén is nagy sikereket érnek el. A vezéri főhadiszállás külön jelentése szerint Gomel körül és a várostól északra nagy csata fejeződött be, amely a németek teljes győzelmével végződött. Tizenkét vadászadosztály, egy motorizált, két páncélos, öt lovas- és két léghadosztály részben megsemmisült, részben fogságba esett.

Hetvennevezer fegyvert szállítottak be, hétszáz ágyut és két páncélvonatot zsákmányoltak a német csapatok.

A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezéri főhadiszállás tegnap délben a következő hivatalos jelentést adta ki: Délukrajnában SS alakulatok heves harc után elfoglalták Kerzont.

Gomelnél, mint a főhadiszállás már külön jelentésben közölte, az ellenség súlyos vereséget szenvedett. Gépesített hadosztályaink a légerő hatásos közreműködésével részben megsemmisítettek tizenhét

Gomel járási székhely Mohilev orosz kormányzó-ságban, az Iput és Szos összefolyásánál. Lakosainak száma kerekén ötvenezer, vasutja, számos gyára van, hajókészítéssel is foglalkoznak és különösen komlókereskedelme jelentős.

NÉMET LÉGI GYŐZELEM

A német légerő nagy győzelméről számol be a Rador egy másik berlini jelentése. A front középső szakaszán egy légerő fölértő útja közben összehalálkozott egy szovjet-bombavető rajjal, melyet vadászgépek kísértek. A németek harcba bocsátkoztak és

huszonöt gépet lelőttek,

ugyhogy csak egyetlen ellenséges repülőgép menekült meg. A győzelem nagyságát növeli, hogy egyetlen német gép sem veszett el. Egy német altiszt maga öt ellenséges gépet lőtt le.

vadász, öt lovas, egy páncélos és egy gépesített hadosztályt, részben pedig foglyul ejtették. A veszteség igen nagy. A foglyok száma 84.000-re emelkedett, a zsákmányolt ágyuk száma 848, ezenfelül 144 páncélkocsi és két páncélvonatot került birtokunkba.

Az északi arcvonalon a Feipus- és Ilmen-tó között csapataink áttörték az ellenség által nagyon megerősített állásokat. Novgorod és Narva kezünk-

ben van. Csapatának további győzelmes előnyomulása van.

A déli arcvonalon a német légi erő Odessza környékén a menekülő ellenségnek súlyos veszteségeket okozott. Bombázó repülőgépek egy hatezer tonnás szállítóhajót elsüllyesztettek, három másikat megrongáltak.

Az Anglia elleni harcban gyorsnaszádok elsüllyesztettek egy ötezer tonnás tankhajót és egy négy-

A vörösök számolnak Szentpétervár elestével

A Rador jelenti Vichyből: A Havas'-OFI értesítése szerint Vorosilov, a szovjet hadak főparancsnoka és a szentpétervári szovjetvezetőség felhívással fordultak a volt cári főváros lakosságához, melyet figyelmeztetnek, hogy a német csapatok közelednek a város felé és felhívják az embereket, hogy mindenáron igyekezzenek megvédeni és lehetetlenné tenni a város elfoglalását.

Most már az angol rádió is kénytelen beismerni a szovjet siralmas harcát helyzetét, — jelenti a Rador Amszterdamból. Jelentette, hogy Budienny vörös marsall csapatai Délukrajnában mindenütt visszavonulóban vannak. A német bukó repülőgépek állandóan támadják a visszavonuló hadoszlopokat és ezek a táma-

ezer tonnás szállító hajót. A légi erő napközben elsüllyesztett egy háromezer tonnás hajót.

A Csatornában lelőttünk négy ellenséges repülőgépet, gyorsnaszádok és ágyúnaszádok másik négy gépet lőttek le.

Szovjetgépek megkísérelték, hogy Északnémetország fölé szálljanak, de támadásuk hatástalan maradt.

dások még sokkal súlyosabb veszteségeket okoznak, mint annak idején Dünkirchennél.

AZ ODESSZAI KIKÖTŐ BOMBÁZÁSA

Berlinből jelenti a Rador: A német légi erő tegnap újból támadta Odessza kikötőjét. Sikertelenül egy hatezer tonnás szovjet szállító hajót elsüllyesztett, egy másik hatezer tonnás hajót megrongáltak és egy tizenötezer tonnás személyszállító hajót szintén súlyosan megsérítettek. Nagy pusztítást okoztak a bombák a kikötőben elszállításra váró szovjetkötélek között. A német bombázók telitalálatokat értek el és így a katonaságnak véres veszteségeket okoztak. Elpusztult nagyon sok hadiszemély.

A washingtoni francia nagykövet tiltakozott az angol szószegés ellen, Amerikától pedig több tárgyilagosságot követelt

Washingtonból jelenti a Havas'-OFI-ügynökség: Henry Hays, Franciaország washingtoni nagykövete szerdán megjelent Cordell Hull amerikai külügyminiszternél, akinek figyelmét felhívta arra a tényre, hogy az angolok nem tartják tiszteletben a Saint Jean d'Acre-ban aláírt fegyverszüneti egyezmény záradékait. Angol egységek indokolatlanul elfogtak egyes francia hajókat, a szomáli polgári lakossággal és francia katonasággal szemben pedig kiméletlen,

minden emberiességet meghazudoló zárlatot alkalmaznak.

Ugyanakkor a francia nagykövet elégedetlenségét fejezte ki ama mód felett, ahogy az amerikai sajtó és rádióállomások Pétain marsall legutóbbi beszédét beállították. Henry Hays az Egyesült Államok kormányától méltányosabb magatartást kért, olyan értelemben, hogy Franciaország jelenlegi helyzetét több megértéssel tekintse.

A szabadság szobrának árnyékában

a gyermekrabló gengszterek mintabörtönökben hűsölnek, a fogságba vetett olasz tengerészeket pedig dohos és nyirkos földalatti cellákban éhezetik

Nemrég érkezett meg Lisszabonba a „West Point” fedélzetén a bezárt északamerikai német és olasz konzulátusok diplomáciai tisztikara. Velük együtt jött Armando Tosi kapitány, egy volt newyorki olasz étterem tulajdonosa is, aki érdekes és jellemző részleteket mondott el az amerikai hatóságok által elkobozott olasz hajók fogságba vetett legénységének sorsáról.

EGY ÁSATAG TÖRVÉNY AZ IRÁNYADÓ

— A fogságba vetett olasz tengerészek helyzetét kritikanak aluli, — mondotta Tosi kapitány.

Ugyanabban az országban, ahol a kegyjalkosokat és a gyermekrabló gengsztereket az egészségügyi követelményeknek mindenben megfelelő, mintaszéri börtönökben helyezik el, ahol szabad idejükben még sportolhatnak is a rabok, — az olasz tengerészeket, akiknek csak az volt a bűnük, hogy nem akarták hazájuk vagyónát az ellenség kezére juttatni, a legminősíthetlenebb, mostoha bánásmódban részesítik.

Nyirkos, dohos zárkákba zsúfolták, sokszor százával, s naponta egy órára sem engedik ki őket a levegőre. Newyorkkal szemben, Ellis Island szigetén, ahol a bevándorlók csarnoka van, őrzik az összes letartóztatott olasz tengerészeket. A velük való bánásmódban egy ásatag törvény irányadó, amit legutóbb 1917-ben alkalmaztak az amerikaiak:

— A törvény szerint mindenkit bebörtönözhetnek, aki különleges engedély nélkül amerikai felségterületen tartózkodik.

Ezen az alapon az amerikai olaszok százaikat lecsukták, közöttük négy aggyastyánt, két asszonyt s több férfit, akik amerikai vizeken tartózkodó hajón időztek.

— A letartóztatások igazi oka azonban mégsem ez a törvény, — mondotta Tosi kapitány — hanem az ötödik hadoszlop uszítása. Az amerikai sajtó és rádió, a színházi élet és a közvéleményirányítás minden más szerve zsidókézen van, akik a német- és olaszellenes propaganda hírhedt ügynökei.

Számukra minden német és olasz ember kényes, akit lehetetlenné kell tenni.

Aki ismeri az amerikai nép nagy átlagának gyermekfelfogását, naivságát, nem csodálkozik azon, hogy ez a célzatos propaganda máról-holnapra beleitatja az amerikai közvéleménybe azt a hiedelmet, hogy az olaszok ellenségei volnának az amerikai népnek.

MEGALÁZÓ HÁZKUTATÁSOK

— Az olaszokat és németeket az amerikai hatóságok lépten-nyomon zaklatják. A letartóztatások na-

pirenden vannak, a legkülönbözőbb ürügyekkel bíróság elé állított olaszokat igazságtalanul elítélik, a börtönben pedig rosszabbul bánanak velük, mint a községségs gonosztevőkkel.

— Mindehhez járulnak a megalázó házkutatások, amikor

tisztségben megöregedett emberek lakását felforgatják és bűnjeltek után kutatnak, persze eredménytelenül.

Ujjlenyomatokat vesznek az olasz származású amerikai alattvalóktól, lefényképezik őket, s mindenképp éreztetik azokkal, akik eddig nem kerültek még börtönbe, hogy nem kívánatosak többé az Unióban.

„SZAKTUDÁS MELLEKES”

A mesterségesen felfújt nagy rendőri apparátus-hoz persze új munkaerők kellene. Jó dolguk van most Amerikában az állás nélküli fiatal intellektuálisoknak, diplomásoknak, mert szó nélkül beveszik őket rendőrnek vagy titkosrendőrnek. Szaktudás mellekes. Fontos, hogy kellemetlenkedni tudjanak a más nemzetiségűekkel szemben, akikről a motozás alkalmával elkobozták még a zsilétpengét és töltőtollat is a hajón.

— Az Ellis Izlandon őrzött olasz alattvalóknak kutyának való élelmet adtak s amikor azok éhségsztrájkba léptek, gépfegyverekkel, lángvetőkkel és gázbombákkal felszerelt rendőrökönként küldtek ki megfélemlítésükre.

— A sok keserűség mellett két ízben némi derűben is volt részük a fogságba vetett olaszoknak. Az amerikai lapok Genova bombázásáról hoztak öles címek alatt teljesen légből kapott híreket s azt írták, hogy az angol bombák Genovában megsemmisítették az ottani Odera alla Foce raktárait és a Llyod Sabaudo lerakatait. Az olaszok jól mulattak a dolgon, mert az Odera alla Foce helyén már tíz év óta szép sétányok és paloták vannak, a Lloyd Sabaudot is régen lebontották. Nyilvánvaló, hogy

egy harminc-negyven év előtti genovai városi kalauz leírásából, vagy valamelyik lexikonból vették adataikat a hadijelentéshez a naiv Jenki újságról.

Egy másik derűs élmenye az olaszoknak az volt, amikor megjelentek a fellobogózt, nemzeti „aluminium-hulladékgyűjtő szekerek”. Amerikánál fogytán van az alumíniuma, melyet a fegyvergyártás céljaira nem is oly rég még Olaszországból vásároltak...

Távlatok

HAZAENGEDTEK az összes francia hadifoglyokat Németországból, — jelentették a francia rádióállomások.

LISSZABON KIKÖTŐJE az Európából menekülő angolok utolsó állomása földrésznünkön. 1939 november óta kétszázézer angol alattvaló szállt hajóra a portugál főváros kikötőjében, akik Amerikába mentek. Huszezer brit állampolgár, illetve brit nemzetiségű ember ugyanez idő alatt a Clipperrendszertől személyszállító repülőgépeken utazott Newyorkba. Az elmúlt két esztendő folyamán ezer angol hajótörött érkezett az Azori- és Zöldfoki-szigetekről Lisszabonba.

SANTIAGO DE COMPOSTELLA spanyol városban, a spanyolok nemzeti kegyhelyén, ahol a helyi hagyomány szerint az idősebb szent Jakab apostol ereklyéit őrzik, az 1078-ban épült székesegyház karzata vasárnap beomlott. Tizenkét személy súlyosan megsérült, tizen pedig könnyebb sérüléseket szenvedtek. Santiago hírneve a középkorban Rómával és Jeruzsálemmel vetekedett, itt koronázták ősidők óta a spanyol királyokat s itt volt a Szent Jakab-lovagrend központja. A székesegyházat az év minden szakában rengetegen keresik fel vidékről is.

NAGYBRITANNIA KIRÁLYA villásreggelin látta vendégül az Atlanti-óceáni tanácskozásról visszaérkezett Churchill miniszterelnököt, aki átadta az uralkodónak Roosevelt személyes üzenetét, — jelentette a Német Távirati Iroda Stockholmból.

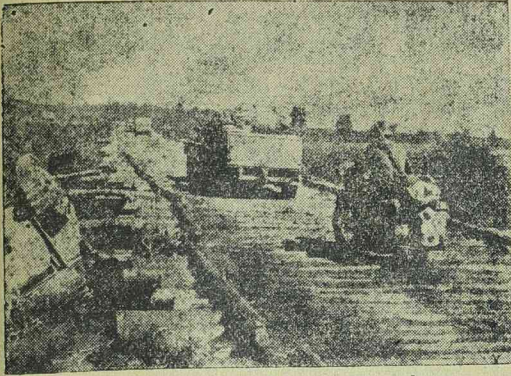
GÖRÖGORSZÁGBAN MEGSZÜNTETTEK A HADIÁLLAPOTOT. Athénben most jelent meg a hivatalos lap legújabb száma, mely bejelenti, hogy Görögországban az 1940 október 28-án kihirdetett hadiállapotot megszüntették.

EDEN, A BRIT KÜLPOLITIKA FENEGYEREKE egyáltalában nem örvend általános rokonszenvenek Angliában. A „Daily Mail” című londoni lap legutóbbi száma nagy cikket közölt s abban Eden külügyminisztert támadta. A lap szerint Eden „nemzeti veszély” Nagybritannia számára. A „Daily Mail”-t naponta nem kevesebb, mint négy millió ember olvassa s az újság öt fekszik minden reggel a brit uralkodó asztalán is...

KÖZMUNKAVEGZESI KÖTELEZETTSÉG BEVEZETÉSE SZERBIÁBAN. A belgrádi kormány, a német hatóságokkal egyetértésben, elrendelte, hogy minden alattvaló, 17 éves kortól a 45 éveséig, meghatározott ideig közmunkát köteles végezni. Amikor a munkákra oly nagy szükség van, nem engedhető meg, hogy a szerb falvakban a férfiak a nap nagy részét koreszmázással töltsék, — hangzik többek között a rendelet indoklása.

VICHYBEN többé nem kívánatosak a volt francia képviselők, írja a „Petit Parisien”. Szeptember tizedikén bezárják a volt képviselők összejöveteli helyiségeit, a képviselőház és a szenátus hivatalait átviszik Mont d'Or-ba. A parlamentáris rendszer végnapjait éli. Nemrég beszüntették a képviselők és szenátorok diurnumait (napidíjait), az elmúlt héten visszavonták ingyenes vasúti igazolványait, most pedig a kormány elhatározta, hogy elfavoltítja Vichyből a képviselőket és szenátorokat. Ezek az intézkedések abban lelik magyarázatukat, — írja a „Petit Parisien”, hogy a volt parlamenti politikusok belekortárokodtak az állam ügyeibe: Vichyben tartózkodtak és megkísérelték a kormány munkáját befolyásolni. S ezeket az embereket fizették! Most, a komoly helyzet követelte szigorral lesújt rájuk a nép akarata: nem élvezhetik többé a köznézeteket, melyeket sokkal fontosabb célokra fordít majd a Pétain-kormány.

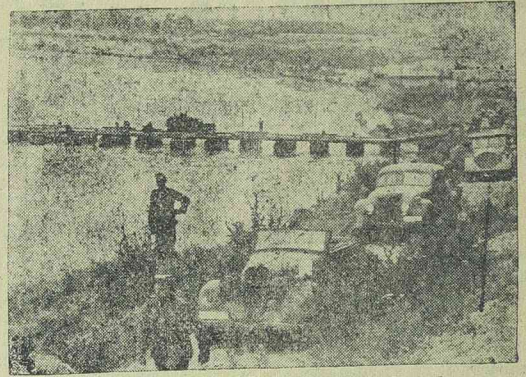
AMERIKA MEGINT ALKUDOZIK. A Német Távirati Iroda ismerteti a „Newyork Herald Tribune” értesülését, mely szerint Sumner Welles helyettes amerikai külügyi államtitkár Brennan ir követtel tárgyalásokat folytatott. Washingtoni hír szerint a tárgyalások ir támaszpontok megszerzésére irányultak. Ezekre az amerikai hajóhadnak lenni szüksége.

Szükségáthadnak haladnak keresztül a német motorizált csapatok.

Német katonák a vörös csapatoktól zsákmányolt szekéren.

Német műszaki csapatok hidat építenek a keleti fronton.

„Mindenki teljesítse kötelességét ott, ahol van“

23. SZ. KÖZLEMÉNY

A nagyvezérkar naponta kap újabb folyamodványokat, melyekben az ország polgárai kérik, hogy mint önkéntesek vehessenek részt a fronton az ország megsegítéséért folytatott küzdelemben. A nagyvezérkar kellőképp értékeli a hazafiasság eme közvetlen megnyilatkozásait s ezúton fejezi ki elismerését mindezen jó románoknak. Tekintettel azonban arra, hogy a hadsereg egységeinek keretei meg vannak ha-

tározva, ezidőszerte háborús önkénteseket nem soroznak be. Ha mindenki teljesíti kötelességét ott, ahol van, nagy mértékben hozzájárul a győzelem kivívásához. Következésképp háborús önkéntesek jelentkezését nem fogadják el s az erre irányuló kérések tárgyátalanok. Ha a nagyvezérkar úgy véli, hogy a háborús önkéntesek bevonása időszzerű, gondoskodni fog arról, hogy ez az érdekeltek tudomására jusson. (Rador.)

A minisztertanács határozatai

Nemcsak a zsidó ingatlanok kisajátítása a cél hanem ugyanakkor a román társadalom megerősítése is

Bucurestiből jelenti a Rador: A kormány tagjai Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök elnökelete alatt minisztertanácsot tartottak. Ezen foglalkoztak Bessarabia és Bukovina közigazgatásának kérdésével és a helyettes miniszterelnök utasítást adott a felszabadított tartományokba küldendő tisztviselők szigorú kiválogatására vonatkozólag. Antonescu tábornok megállapításai alapján a közigazgatás zavartalan menetnek biztosítására a helyettes miniszterelnök

közigazgatási ellenőrző testületet létesített, amely állandó kapcsolatot teremt a kormány és a helyi közigazgatás között. Az ukránjai menekültek különböző bizottságainak a legutóbbi időben kifejtett működésére vonatkozólag a minisztertanács úgy határozott, hogy az ilyen

ukránjai bizottságok vagy tanácsok csak a kormány engedélyével működhetnek Romániában.

Az egyetemi tanárok nyugdíjazására vonatkozó törvénnyel kapcsolatban Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök rámutatott arra, hogy nincsenek ok nyugtalanságra, mert megvédi az egyetemek nyugalmát és tekintélyét. Radu Rosetti tábornok azután azokat az alapelveket fejtette ki, melyek szerint az egyetemi tanárok nyugdíjazása történik.

A helyettes miniszterelnök közölte a minisztertanácsal azt is, hogy nem veheti figyelembe a románosítási központnak a kisajátított városi zsidó ingatlanok árlejtés útján történő eladására vonatkozó határozatát.

A törvény célja nem csak az, hogy eltávolítsák a zsidókat a tulajdonukból, hanem

a román társadalom megerősítése is. Antonescu tábornok reformja és ezen törvény által vállalt kötelezettsége oda irányul, hogy lehetővé tegye a tiszteknek, tisztviselőknek, az értelmiségnek és munkásoknak általában, hogy akár hosszulejáratu hitelek segítségével

ingatlanokat tudjanak vásárolni.

Ezért elhatározták, hogy a zsidó ingatlanokba való birtokbárlást a kisajátítási törvény alapján végzik és a legszigorubb elvek szerint válogatják ki azokat, akik akár készpénzért, akár pedig hitel engedélyezésével megkaphatják ezeket az ingatlanokat.

Tomescu Petre miniszter bejelentette, hogy a bolsevisták által tönkretett bukovinai egészségügyi intézményeket nagyrészt helyreállították és azok ismét működnek. A minisztertanács a helyettes miniszterelnök által indítványozott egyes módosításokkal

jóváhagyta a rokkantak és a harcokban elesett vagy eltűntek családjainak nyugdíjára, illetve segélyezésére vonatkozó törvényjavaslatot

és egy törvényjavaslatot, amely a mozgósítottak, magántisztviselők és munkások családjainak megadja a lehetőséget, hogy a félfizetés vagy az állami segély között válasszanak. Az egészségügyi miniszter végül a lakosságnak a kórházakban ápolott háborús sebesültek iránti szeretetére és nagylelkűségére mutatott rá. A kormány tagjai ezúton is kifejezik elismerésüket mindazoknak, akik támogatásukkal szolidaritásnak mutatkoztak a vitéz katonákkal, ezenkívül köszönetet mondanak a társadalmi segélyező natronázs tanácsnak, az orvosoknak és a román nőknek a sebesültek ápolásáért.

Ez is biztosíték!

Amerikának elég garancia ha a Szovjet megigéri a kölcsön visszatérítését

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Jesse Jones, a szövetségi kölcsönző hivatal igazgatója a sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya hajlandó a Szovjetunió segítségére sietni és kölcsönt adni annak hadianyagvásárlás céljaira, ha saját erőforrásai kikapadnak. Jesse Jones szerint a kölcsönnyújtás hamarabb megvalósítható, mint a hadianyagban való segítség rendelkezésrehozás, ami Anglia esetében történik. Arra a kérdésre, kért-e már a Szovjet ame-

rikai kölcsönt, Jesse Jones kitérő választ adott, amiből az Associated Press arra következtet, hogy Moszkva már tapogatózott e kérdésben. Arra vonatkozólag, hogy a Szovjetunió milyen biztosítékokat adna az amerikai kölcsön igénybevételekor, Jesse Jones azt felelte, hogy Amerikának meg kellene előgödnie a Szovjet ama ígéretével, hogy a kölcsönt visszafizeti majd.

A német-román fegyverbarátság

Berlinből jelenti a Rador: A német fővárosban a német-román fegyverbarátság újabb megnyilvánulásának tekintik azokat a beszédeket, melyek Dumitrescu, Racovita és Avramescu tábornokok kitüntetésekor hangzottak el. A három román tábornoknak Schobert német hadseregtábornok nyújtotta át az elsőosztályú Vaskereszt érdemrendjét. A német-román fegyverbarátság a nagy német birodalom és Románia jó kapcsolatának leghatalmasabb biztosítéka, — hangoztatják Berlinben.

Visszacatolási kölcsönt jegyezni:

kötelesség!

A polgári hősiesség példaképe

Ez év július 7-én, a szovjet ejtőernyősök ellen végzett tisztogatási műveletek során, egy erdőben Stirbu (Sarbu) Vasile, Tacuta községbeli lakos, csak egy fejszével felfegyverkezve, határtalan bátorságról tett tanubizonyságot s életét feláldozva, lehetővé tette a szovjeternyősök elfogását. A derék ember után kilenc kiskoru gyermek maradt. Ez az igazi román, aki az ősi földért az önfeláldozás ily feiemelő tanubizonyságát szolgáltatva, a nemzetvédelmi minisztérium határozata értelmében halála után kitüntetésben részesült: megkapta a polgári hősiesség elismerésére a másodosztályú katonai érdemrendet a kardokkal, feleségének pedig huszezer lej jutalmat adtak. (Rador.)

Részleges szabadságolások az amerikai hadseregben

Washingtonból jelenti a Rador: A katonai szolgálati idő meghosszabbítása következtében az amerikai hatóságok attól tartanak, hogy sokan megfognak szökni a katonaságtól. Ezt elkerülendő, most bizonyos feltételek mellett sok katonát szabadságra engednek, így a házas embereket, a 28 éven felülieket, stb. A kormány fenntartja magának a jogot, hogy ezeket a nemzetközi helyzet súlyosbodása esetén ismét fegyverbe hívassa. Az amerikai sajtó, mely a katonai szolgálati idő meghosszabbítása által okozott általános felzúdulást ismertette nemrég, most rámutat arra, hogy a szabadságolások nyilvánvalóan a közvélemény megnyugtatóására szolgálnak.

FORUM ARAD — Telefon 20-10
nyáron is nagy filmeket látsz!

Városunk egyedüli jól szellőztetett kellemesen hívós terme
MA! Az év legkacagatóbb vígjátéka!

Az akaratán kívüli író

A főszerepben **JOE E. BROWN**

4 sz. román háborús híradó és az 515. sz. UFA-híradó
Előadások 5, 7:15 és 9:30-kor

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatalóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

Régeszévi kánikulai tréla

Van annak már majdnem félszáz éve, hogy ugyanolyan forrósággal köszöntött be az ős, mint amelyet most augusztus utolsó napjaiban tapasztalhatunk. Rekkeno meleg volt, valóságos kánikula. Az aszfalt úgy megpuhult, hogy a cipósarkok nyomot hagytak benne. Ebben a fojtogató hőségben a vendéglőben keresett menedéket a város egy kisebb társasága, amelyben az akkori idők egyik legnagyobb tréfacsinálója vitte a szót.

— Rettenetes meleg van, — mondotta az egyik ur, mikor leültek az étteremben. Majd mikor pillantása ráesett a sarokban levő cserépkályhára, így szólott:

— Nevetni kell, ha ilyenkor kályhát lát az ember.

— Mindegy az, hogy kályha, — vetette ellene a társaság egy másik tagja — hiszen olyan meleg van, hogyha befűtenék, se lehetne észrevenni.

Erre azonban már megszólalt a közismert tréfacsináló is:

— Hát lehetne ebbe fogadni is. Fogadtak is egy üveg pezsgőbe, majd elmondták a főpincérnek az egész ügyet. Az egyetlen szót ellenvetést sem tett. Ilyen előkelő vendégek szeszélyét tisztelni kell. Rögön kiadta a rendeletet, hogy fűtsenek be. Be is fűtöttek. Pár perc múlva már ropogott a kályhában a tűz. A társaság pedig nekilátott a sörözésnek, várva az ebédközönséget. Ha valamelyik az ebédelők közül észreveszi, hogy fűtöttek, úgy az egyik ur nyeri meg a fogadást. Ellenkező esetben viszont a másik. A jégbe-hűtött pezsgó révén azonban egy nagyobb szabású mulatság kiindulása máris biztosítva van.

Pár perccel tizenkét előtt megérkezett az első ebédvendég. Leült, levest rendelt, marhahúst és káposztás kockát. Nagyon fűjt a melegtől, homlokát is törülgette. De nem tett a hőségre semmi megjegyzést. Azután népebb család érkezett. Apa, anya, fiúk, lányok szép sorban mint az orgonásip. Melegük volt, de a kályha nem jutott észükbe. Hogy ebben a kánikulában valahol befűtöttek, arra józanul nem gondolhattak senki. Ehhez az asztalhoz is jöttek, a másikhoz is, senki egyetlen gondolattal sem illette a vén bűnöst, az ormotlan cserépkályhát.

Hü de meleg van, — mondotta egyik vagy másik, de ez a határozatlan kijelentés nem billentette meg jobbra sem balra a fogadást. Ekkor belépett egy idősebb férfi. Külsője után itélve falusi ember, valószínűleg birtokos. Homloka alsó fele barna, felső fele fehér. Mert azt megvédte a nap perzselő sugaraitól a kalap. Nyilván cseplés után benézett a városba, hogy eljárjon ügyvédnél, szennálnál, most meg aztán betért ebédelni a korcsmába. Kezdte kanalizni a levest, de közben folyton körülnézegetett. Valami nem tetszett neki.

— Pedzi már, — szólott a leskelődő tréfacsináló. Ahogy megezte a levest az ismeretlen vendég, egyszer csak felkelt és nyílegyenesen odament a kályhához.

— Végem van, — suttogta az egyik fogadó, a másik pedig már szélesen mosolygott, aki abba fogadott, hogy észreveszi a kályhai cselvetést valamelyik vendég. A kályha mellé érkezett ember azonban nem firtatta tovább a régimódi alkotmányt, hanem csak leült. Ugyanis a kályha közelében is volt egy terített asztal.

A főpincér odalépett hozzá.

— At tetszik ide ülni nagyságos uram?

— Igen, amott nem lehet kibírni a hőséget. Ideköltözöm a jó hívós árnyékba. Kérem áthozni az ebédemet. Most a másik fogadó arca lett ragyogó, s az imént még szélesen mosolygó arc alaposan megnyult. A fogadás így eldőlt és csakhamar hozták jeges vödörben a pezsgőt is és minden hőséret, kánikulát feloldva nagy áldomást rendezett a jól sikerült tréfa örömeire az egybegyűlt társaság.

HA ZAK
FÖLDEK
SZÖLÖK
MALMOK
TELKEK

ELADASA
VÉTELE
CSERÉJE

minden árfokozatban

Hatschek ügynökség

Arad, Bul. Caroli 17 (volt 46) Tel. 16-5

Szent István és az orgyilkos

1038. esztendőrt írták Kr. születése után. István király már megöregedett. Hosszu fehér haja vállaira omlott, szakála a mellét verdeste. Gyakran betegeskedett. Tudta jól, hogy már nincs sok ideje hátra itt a földön. A megöregedett királyról azt írják a krónikák, hogy ebben az időben a trón öröklésének gondolatai bántották.

Ki lesz az utód? — ez volt a nagy kérdés.

Egyetlen fia, Szent Imre királyfi 1031 szeptember 2-án meghalt, vadászat közben egy vadkan agyára oltotta ki életét. A nagy csapás megtörte az uralkodót. Évek mulásával egyre öregebb és betegesebb lett és hogy megkezdett művét méltó kezébe adhasa, a trónutódlás kérdését akarta rendezni. Rokonai között kereste a trónörökösöt. Választása Géza fejedelem öccsének fiára, Vazulra esett. Vazulról azonban azt rebesgették, hogy lelkében még nem vert gyökeret az új hit és szíve a régi pogány tanítások felé hajlik. István erre klostromba küldte, bizva abban, hogy a kolostori élet pogány erkölcsait megszelídíti és méltóképpen fogja majd betölteni a térítő és országépítő munkáját az örökélet.

Az Árpádiban azonban nem bízták a királyi udvartartás nagyjait és a királyi velencei rokonának híve: a herceg ellen kegyetlen merényletet követtek.

A merénylet híre István királyt megrendítette.

A merénylet híre István király megrendítette, egészségi állapota még rosszabbra fordult. A Bécsi Képes Krónika szerint maga intette menekülésre Vazul fiait, a három Árpád-herceget: Endrét, Bélát és Leventét, nehogy ők is Vazul szomorú sorsára jussanak. A jelenetet a krónika művészi képen örökítette meg. Az elagott szent király betegágyban fekszik és az előtte álló három dalias ifjút fölemelt jobbal inti, hogy készüljenek a menekülésre.

Az idős király ekkor már sokkal betegesebb és erőlenebb volt, semhogy pártját tudta volna fogni az Árpádsarjaknak és meg tudta volna torolni a merényletet.

— Rekvim I. Carol és Ferdinand király lelki-üdvéért. Rómából jelentik: A benedekrendiek híres montekasszinói anyamonostorában, melyet 529-ben alapítottak, az apátság templomában gyászistentiszteletet tartottak I. Carol és Ferdinand király lelki-üdvéért, akik, mint ismeretes, nemeslelkű pártfogói voltak ennek a bencés apátságának. Az ünnepélyes engesztelő gyászmisén megjelent Grigoricea V. kvirinali és Papp Danila szentszéki román követ is.

Németországból hazatért románok figyelmébe. A románosítási államtitkárság felhívja a Németországból hazatért románok figyelmét, hogy a létbe helyezett lei vagy rubelbankjegyekről szóló nyugtát sürgősen mutassák be az államtitkárságon. Ugyanekkor közölik, hogy mely szállítmánnyal érkeztek az országba, a családtagok számát, valamint azt is, mennyi előleget kaptak eddig.

— Vitaminkutató intézet létesül Németországban. Berlinből jelenti a Rador: A német hivatalos lap közölte a Führer rendeletét, melynek értelmében állami vitaminkutató intézetet állítanak fel Németországban.

— Az amerikai katolikus nők elítélik Rooseveltné kotnyeleskedéseit. Newyorkból jelenti a Rador: Az amerikai katolikus nők szövetségének legutóbbi közgyűlésén határozati javaslatot fogadtak el, amelyben — az Associated Press értesülése szerint — a szövetség tagjai elutasították Rooseveltnének a nők kötelező munkaszolgáltatásának megszervezésére vonatkozó indítványát. Rooseveltné indítványát a bürokratikus túltengés jellegzetes példájának tekintik. Ugyanakkor azonban felesleges és időszertülné kísérletnek is, amely nagy veszélyeket rejtget magában.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélnyerheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— Roosevelt ismét Hyde Parkba ment. Newyorkból jelenti a Rador, hogy Roosevelt elnök tegnap ismét Hyde Parkba ment, ahol a hét végén találkozott a kenti herceggel. Az elnök hétfőn utazik vissza Washingtonba.

— Kommunistaellenes intézkedések Dániában. Kopenhágából jelenti a Rador: A képviselőház egyhangúlag megszavazta az igazságszolgáltatás által szertartás után beterveztetett és az összes kommunista egyesületek feloszlására vonatkozó törvényjavaslatot. A törvényjavaslat értelmében a jövőben mindenféle kommunista tevékenység tilos Dániában. A törvény tegnap került a szenátus elé.

Endre, Béla és Levente Lengyelországba menekültek. A királyi udvarában ekkor mindenre elszánt emberek összeesküvést szöttek: a királyt akarták megölni. Orgyilkost fogadtak fel, aki egy napon este felé beosont az alvó király szobájába. A ruhája alá rejtett tőr azonban nagy csörömpöléssel leesett a kőpadlóra és a zörejre a király felébredt.

— Ha Isten velem, ki ellenem, — szólott a fegyvercsörömpölésre felriadt király szilárd hangon és felült a fekhelyén. A merénylő erre megrettent, elvesztette bátorságát. Térdre roskadt és bevallotta bűnös szándékát, majd kegyelemért esedezett.

A király, Krisztus hí követője, megbocsátott neki, csak cinkostársait büntette meg.

Az orgyilkos merénylet azonban végképp megtörte Magyarország első királyának életerejét. Hosszas betegség után, 1038 augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján meghalt. Utóda velencei Péter lett.

Az ősi krónikák megírják, hogy a magyar nép milyen mély fájdalommal siratta királyát. A gyász olyan nagy volt, hogy az országban három évig nem táncoltak és három évig új ruhát senki nem vett magára. Székesfehérvári sírjánál csodálatos események történtek. A betegek, amikor imádkoztak, kigyógyultak bajaikból, voltak, akik angyali éneket hallottak, mikor a koporsó előtt térdeltek, a levegőt pedig a legfinomabb illatok töltötték be.

Teltek-mulnak az évek és a nagy király alakja körül egész legendakör szövedött. Az Egyház szentté avatta és 1222-ben, mikor második Endre kiadta az Aranybullát, amely összefoglalta a nemzet szabadságjogait, már törvénybe iktatták Szent István kötelező ünnepét, amelyet a Szent Jobb feltalálása napjára, május 30-ára tettek. Évszázadokon keresztül ezenkívül még több Szent István-ünnep volt Magyarországon. Az augusztus 20-iki napot csak Mária Terézia rendelte el először országos ünnepnek.

Selyemharisnya brigádok

Megemlékeztünk arról, hogy a Japán ellen alkalmazott gazdasági szankciók lehetetlenné teszik majd a selyemharisnyák viselését, s gyapjú harisnyát lesz kénytelen hordani az amerikai hölgyvilág. A nők azonban nem adják meg magukat oly könnyen, amint az az amerikai lapok jelentéseiből kitünik. Mielőtt még ez a helyzet bekövetkezne, egy utolsó ostromot kísérelnek meg a még meglévő készletek birtokba kerítésére az asszonyokból és lányokból alakult „selyemharisnya brigádok”. Így nevezi ama tömegeket az amerikai sajtó, amelyek most ott tömörülnek a divatüzletek előtt. Ez azonban nem olyan egyszerű dolog a negyven fok felé közeledő óriási hőségben. Így a férjeknek és széptevőknek is részt kell venni ezekben a hadműveletekben, olykor-olykor felváltva a kimerült csapatokat. Így igyekeznek az utolsó készletekhez hozzájutni a selyemharisnya brigádok.

— Zöldséges kert lesz a nápolyi királyi parkból. Nápolyból jelenti a Rador: A piemonti herceg elrendelte, hogy a nápolyi királyi kastély kertjét zöldséges kertté alakítsák át. Ugyancsak zöldséges kertté alakítják át a floridániai kastély volt királyi parkját is, amelyben burgonyát vetettek. A termést a kastély kertjének közelében lakó szegény családok között osztják szét.

— Családlház — borotvapengéből. Az amerikai „borotvakirály” John W. Halston, akinek egyedül Bostonban hét borotvapenge-gyára van, a reklámkeltés nem mindennapi módját eszelte ki. Boston előkelő villanegyedében családlházat építtetett saját részére a vállalat által forgalomba hozott borotvapengékből. Az egész épület tetőzete, oldalfalai, ablakai, kerítése, sőt belső berendezése is borotvapengéből készült. A borotvakirály így akarja megbizonyítani pengéinek kiváló minőségét és ellenállóképességét. A ház tizenötmillió darab pengéből készült. Most már csak az a kérdés, nem lett volna-e okosabb dolog a rengeteg pengét inkább eladni?

Ne kockáztassa eredeti okmányait — használjon ::
FOTOKÓPIÁT
FOTO STUDIO
ENGEL ENDRE
TIMISOARA I, Piața Libertății 4

FOTO STUDIO

— A Földközi-tengeren elsüllyesztett hajó. A legújabb olasz hivatalos jelentés szerint egy olasz repülőgép, melyet Graziani hadnagy vezetett és megfigyelője Forzinetti hadnagy volt, a Földközi-tengeren elsüllyesztett egy 10.000 tonnás angol petroleumszállító hajót.

— **Ma: elsötétítési gyakorlat Aradon.** Ma, pénteken este 9 és 11 óra között elsötétítési gyakorlat lesz Aradon, az utcai forgalom azonban zavartalan és a gyakorlat csupán az utcák és az épületek elsötétítésére vonatkozik. Az elmúlt pénteken a Nagybaldogasszony napi ünnepre való tekintettel maradt el az elsötétítési gyakorlat és azt ezután minden pénteken este megtartják. Az elsötétítést ellenőrizni fogják és az intézkedéseket be nem tartó személyeket bíróság elé állítják.

— **Autóforgalom csökkentése Japánban.** Tokióból jelenti a Rador: A japán kormány bejelentette, hogy a benzint fogyasztó autóbusszokat, taxigépkocsikat és magánautókat szeptember elsejével kivonják a forgalomból. Azok a járművek, amelyek nem benzint használnak üzemanyagként, továbbra is közlekedhetnek.

— **Aradon vasárnap készítik a hétfői kenyeret is.** A város vezetőségének határozata folytán az aradi pékek vasárnap a szokásos napi kenyérszükséglet kétszeresét készítik, mert vasárnapról hétfőre virradó éjjel nem dolgoznak, hanem az előző éjjel készített kenyér felét vasárnapra, felét pedig hétfőre árusítják. A 70 dekás kenyér darabonkénti ára, mint ismeretes, péknél 11 lei, viszonteladónál vagy házhózzálítva 11.50 lei.

— **Duff Cooper Hollandiába utazik.** Stockholmon keresztül jelenti az NTI, hogy az angol rádió közlése szerint Duff Cooper volt angol propagandaminiszter Batáviába utazik, ahol a Nagybritannia és Hollandia közötti együttműködés módjairól folytat majd tárgyalásokat. Az angol politikus, aki jelenleg Amerikában tartózkodik, San-Franciscoon keresztül Szingapurba utazik. Ugy tudják, hogy Duff Cooper Ausztráliába is el látogat.

— **Egyes aradi kereskedők még nem vették át a juliusi cukorkészletet.** Az aradi városi ellátásügyi hivatal felszólította a kereskedőket, hogy vegyék át juliusi és augusztusi cukorkészletüket a le-rakattól, mert ellenkező esetben elveszítik arra vonatkozó igényüket. A felszólításra azért volt szükség, mert néhány kereskedő még ma sem vette át a részére megállapított mennyiséget.

— **Amerikai repülőgépek Taiföldnek** Tokióból jelenti a NTI, hogy Amerika husz katonai repülőgépet szállított Taiföldnek, hogy ezzel meggyőztse a Taiföld és Japán közötti közlekedést. A jelentés közli, hogy a repülőgépeket a taiföldi kormány még régebben rendelte és azok leszállítását az amerikai kormány eddig különböző ürügyekkel folyton halasztgatta.

Etnikai román

társulna, komoly, reális és nagyobb iparvállalatba nagyobb tőkével Információ reggel 9 és 10 óra között Tim soara, telefon 19-91

— **Párisban haterzer zsidót letartóztattak.** Párisból jelenti a Havas-OFI ügynökség: Szerdán reggel a német rendőrség a francia rendőrséggel együttműködve, nagyszabású közellenőrzést hajtott végre Páris tizenegyedik kerületében. Az összes kivetető utakat lezárták, hogy a rendőrség emberei megejthessék a személyi ellenőrzéseket. A razzia során haterzer zsidót letartóztattak, mert megszegtek a zsidók számára előírt közlekedési szabályokat.

— **Aradon szájkosár nélkül sétáltatják a kutyákat.** Az aradi városi állatorvosi hivatal ismételtén és utoljára figyelmezteti a kutyatulajdonosokat, hogy tartásuk be az előzőleg kiadott vonatkozó városi rendeleteket és az utcára, parkokba vagy Marospartra vitt kutyájukat szájkosárral is szereljék fel, mert ellenkező esetben, ha csak poráron, de szájkosár nélkül vezetik az ebet, költségeknek teszik ki magukat, mert ha az állat nem veszett ugyan, de veszett-gyanús, a megmárt személyeket az eb tulajdonos költségére a Pasteur-intézetbe utalják.

— **Halifax lord Kanadába utazott.** Newyorkból jelenti az NTI az egyik kanadai hírügynökség közleményét, amely szerint Halifax lord washingtoni angol nagykövét Montrealba érkezett. Utazásának célja nem ismeretes.

— **Tiszthiány a szovjet-hadseregben.** A Rador berlini jelentése szerint a Bug alsó folyásánál lezajlott legutóbbi harcokban több olyan bosevista tisztet fogtak el, akik egyik szibériai tisztiskolából kerültek a harcra. A foglyok elmondották, hogy az iskolában háromszázan voltak és csak a jövő év tavaszán avatták volna őket. A vörös hadsereg nagy veszteségeire való tekintettel egyik napról a másikra felavatták őket és elvitték a harcra.

Kubában bezárták az olasz konzulátusokat, mire Németország és Olaszország hasonló rendszabállyal válaszolt

Berlinből jelenti a Rador: A német birodalmi kormány jegyzéket adott át a kubai ügyvivőnek. A jegyzékben többek között közlik, hogy bizonyos idő óta súlyos panaszok merültek fel a Németországban működő kubai konzulátusok tevékenysége és magatartása ellen. A német kormány olyan okmányok birtokában van, amelyek igazolják, hogy a tisztviselők Németországban olyan tevékenységet fejtenek ki, mely túllépi hatáskörüket és Németország biztonságára hátrányos.

Eppen ezért a német kormány elhatározta, hogy bezárja a Németországban levő kubai konzulátusokat és kérni fogja a kubai kormányt, hívja vissza Németországból az összes konzulokat és volt konzulokat, valamint a kubai konzulátusok tisztviselőit és volt tisztviselőit. A jegyzék bejelenti, hogy ezt a határozatot szeptember 5-ig kell végrehajtani.

Az NTI római jelentése szerint a kubai kormány augusztus 15-én a Kubában működő olasz főkonzu-

látus bezárását kérte és ugyanakkor közölte azt is, hogy az olasz főkonzul szeptember 5-ig hagyja el Kubát.

Olaszország erre hasonló intézkedéssel válaszolt

és az olasz kormány ugyancsak elrendelte az Olaszországban levő kubai konzulátusok szeptember 5-ig való bezárását.

Párisból jelenti a Rador: A német hatóságok felkérték a megszállott területeken tartózkodó különböző külföldi konzulátusokat, hogy ezen év szeptember elsejéig hagyják el a megszállott francia területeket. A német hatóságok fentartják maguknak a jogot, hogy rendkívül esetben kivételt tehesseken valamelyik külképviselettel és annak nem kell elhagyni a szóbanforgó területet. Ilyen kivétel alá esik a brazil, argentinai és csilei főkonzulátus. Ennek a három dél-amerikai államnak ugyanis még sok alattvalója tartózkodik a megszállott francia területen.

— **Anglia erősíti közkeleti hadseregét.** Tuniszból jelenti a Rador: Damaszkuszba érkezett jelentés szerint Basrába újabb brit csapatok érkeztek. Ezek a csapatok hindukból, ausztráliai katonákból állanak és számos motorizált egységgel rendelkeznek. Az erősítés céljából érkezett csapatok észak felé folytatták utjukat. A szíriai és libanoni repülőterekre ezenkívül számos amerikai gyártmányú repülőgép érkezett.

— **Aradon nem jelentik be az állatok megbetegedését az állatorvosi hivatalnak.** Az aradi állatorvosi hivatal megállapítása szerint a város területén megbetegedett vagy megdöglött állatokat nem jelentik be a városi állatorvosi hivatalnak és ezért a betegség okát nem tudják megállapítani. Kéri az állatorvosi hivatal az érdekelteket, hasonló eseteket azonnal jelentenek és ottassák be sertéseiket is, mert ebben a hónapban is pusztultak el sertések pestisben és egyéb betegségeken. A sertésojtásra vonatkozó szándékot a városi állatorvosi hivatalban kell bejelenteni.

— **A Maros újabb áldozata.** Podina Ivan 26 éves aradi esztorgályos-segéd fürdeni ment a szabad Marosba, uszni nem tudott és az ár elkapta. A segítségére sietett szemtanúknak már nem sikerült kimenteniük, belefulladt a folyóba. Holttestét később a cukorgyár közelében kihalászták.

— **Eitelték valutásibólásért.** Farkas József aradi lakos az elmúlt év novemberében kétezer pengővel átakart szökni Magyarországra, de a határon elfogták és hadbíróság elé állították. Határátlépésért hat hónapra itélték és büntetését le is ülte. Most valutásibólásért került az aradi törvényszék elé és ötezer lei pénzbírsággal sújtották. Ugyanakkor elkobozták az annakidején lefoglalt pengő is.

— **Újabb amerikai benzinszállítványok a Szovjet részére.** Tokióból jelenti a Rador: A „Tokio Asahi Shimbun” című japán lap értesülése szerint az Egyesült Államok nyugati kikötőiből újabb három amerikai és két szovjet hajó indult el Benzinrakományal a vladivosztoki kikötő felé. San-Franciscoon és Los Angelesben több hajó most raktározza be a benzinszállítványokat. A 'lap befejezésül rámutat arra, hogy a sanfranciscoi fegyvergyárosok figyelemmel kísérik Japán lépéseit a Szovjetunióknak történő hadianyagszállítás ügyében.

— **Halálos baleset.** Tóth Juliánna ötvenhárom éves Sanmartinul-Maghiar községbeli asszony leestett egy szekéval megrakott szekérről és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány órával később meghalt.

— **Újabb benzinfogyasztási korlátozások Amerikában.** Washingtonból jelenti a Rador: Az amerikai benzinellenőrző szövetség helyettes igazgatója kijelentette, hogy Amerika keleti államaiban egyre inkább érezhetővé válik a benzinhiány. A tartalékolt benzinmennyiség csupán a napi szállítások biztosítására elegendő, úgyhogy újabb benzinfogyasztási korlátozásokat kell bevezetni.

— **Anyai szeret — az állatokban.** A Kelet-porosországi Sudauban leégett egy esür, melyen egy gólya család fészkelte. Az anyamadár repült még nem tudó fiókáit kiterjesztett szárnyaival adó-g akarta védelmezni, amíg a tűzben maga is el nem pusztult.

— **Egy inyenc mackó.** Egy norvég turistát hatalmas anyamedve támadott meg. A turista végső kétségbeesésében különböző inyencfalatokkal megrakott hátizsákját vetette az üldöző mackó elé. A mackó nyomban felhagyott az üldözéssel és habozás nélkül megvizsgálta a hátizsák tartalmát, melyet ott a helyszínen el is fogyasztott.

— **Akik nem veszik figyelembe a hatóságilag megállapított árakat . . .** Birautiu Petru aradi hentes ellen, akinek a Metianu-utcában van mészárszéke, jegyzőkönyvet vettek fel és a törvényszék mellett működő szabotázsbizottság elé állítják, mert a zsir kilóját 169 lejért árusította. Ugyancsak a bíróság elé kerül a főtéri City drogéria tulajdonosa is, mert a Flittet a megengedettnél drágábban árusította.

Ügyeletes gyógyszertárak

Pénteken, augusztus 22-én Aradon a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Angel (Catedralei-tér), Omescu (Regina Maria-ut és Alexandri-utca sarok) és Kesztenbaum (a gyermek-kórházzal szemben).

Augusztus 17-től 23-ig Brasovban a következő ügyeletes gyógyszertárak tartanak szolgálatot: A Mária-gyógyszertár (L'bertatii-tér 2) és a Hygea-gyógyszertár (Lunga-utca 81.)

Mozi

Aradon a mozik műsora a következő: Corso: Amig egy asszony eljut odáig (Német film.) Fórum: Az akaratan kívüli jós (Amerikai film.)

CORSO (ARAD)
Tei. 23-64

Egyedüli mozi Aradon, nyitott tetővel
Előadások 5, 7:30 és 9:30-kor

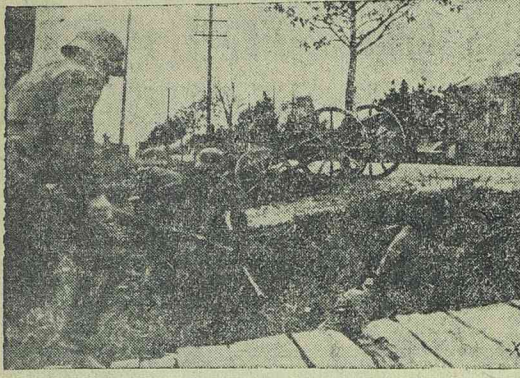
Ma premier! A német filmgyártás legremekőbb műve. Egy film telve látványossággal, izgalommal, szórakozással, meló dia-dus zenével. Az asszonyi sors, szerelem. Hűség filmje

Amig egy asszony eljut odáig...

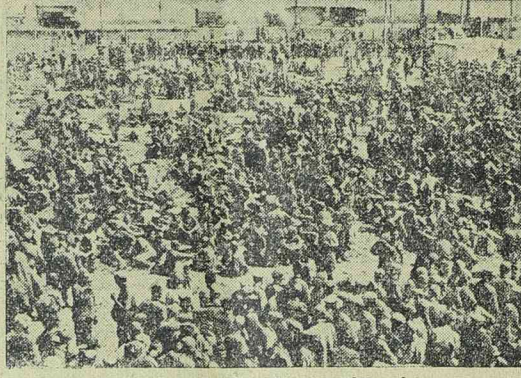
Hilde Krahl, Elisabetta Flickenschildt, Otto Griebühr

Híradók

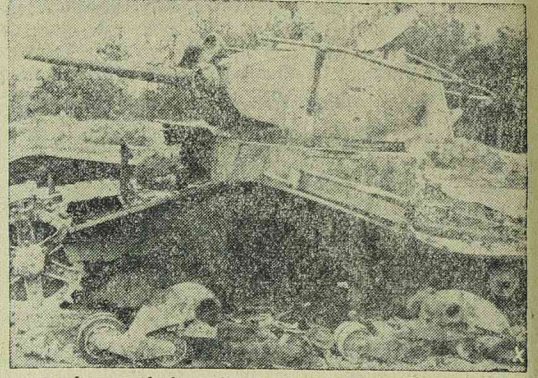
Híradók

A német gyalogság az ellenség üldözése közben behatol egy szövet helységbe.

Bolszevista hadifoglyok találkozása az egyik fogolytáborban.

A német gránátok által szétrombolt szovjet tank az ut szélén.

KÖZGAZDASÁG

A sztandardizált és nem sztandardizált belföldi mezőgazdasági gépek jegyzéke

A közellátási államtitkárságnak a hivatalos lapban megjelent rendelete ez év október 1-ig terjedő hatállyal új árakat állapított meg a volt összegegyeztetési minisztérium 1941 február 24-i határozatával sztandardizált és a nem sztandardizált belföldi mezőgazdasági gépekre. A belföldi mezőgazdasági gépgyárak kötelesek legkésőbb szeptember 15-ig az általuk készített gépekből egy-egy mintapéldányt a mezőgazdasági kutatóintézet gépkísérleti osztályához beküldeni, amely ezeket próbának veti alá.

Ugyancsak szeptember 15-ig tartoznak ezek a gyárak részletes tájékoztatót küldeni a közellátási államtitkárság áellenőrző osztályához a kérdéses gépek előállítási költségeinek tekintetében. A tájékoztatóban feltüntetendő ugy a sztandardizált, mint a nem sztandardizált gépek előállítási költsége. A jelenlegi készletek eladásáig a nem sztandardizált, belföldi gyártmányú mezőgazdasági gépek ára az eddigi marad és csupán az adó- és vasuti szállítási díjszabás arányában növelhetők az árak.

Az államtitkárság közli a sztandardizált, a szabadon gyártható és árusítható és végül a nem sztandardizált, de a jelenlegi készletek elfogyásáig szabadon árusítható mezőgazdasági gépek jegyzékét.

Sztandard mintájú gépek: Állatj. vontatású vetőgépek tizenegy, tizenhárom, tizenöt, tizenhét és tizenkilenc, illetve tíz, tizenkét, tizennégy, tizenhat és 18 sorral. Gépi vontatású vetőgépek huszonhárom, huszonöt és huszonkilenc, illetve huszonkét, huszonnégy és huszonnyolc sorral. Kukoricavetőgép egy, két és három sorral. Négykéses kézi takarmányvágó,

négy és hatkéses répvágó, kukoricacséplőgép és cseplőgép 820, 930, 1000, 1256 és 1373 milliméter hosszú dobbal.

Szabadon gyártható és eladható belföldi mezőgazdasági gépek: Kétsoros (Duplex II) és háromsoros (Canton-rendszerű) kukoricavetőgépek trágyaszórógépek (Reforma), Rieger Ohio-Perfect és Rieger Urania-mintájú vetőgépek motorok részére, Schram, Hüttl, Perfect, Ideal, Rieger és Porumbia mintájú kukoricacséplő gépek, Schram, Hüttl, Perfect, Ideal, Rieger, Rusticus és Record mintájú kukoricacséplő gépek, Rieger No. 26. számú gépgereblye, motorral hajtott Rieger No. 28. számú szénasajtoló, Ideal mintájú kézi vetőgépek, szőlészeti eszközök és gépek.

A jelenlegi készletek eladásáig szabadon árusítható nem sztandardizált belföldi mezőgazdasági gépek: Vetőgépek kilenc, tizenegy, illetve nyolc sorral, egy soros Canton-rendszerű és hét soros Bunescu-rendszerű kukoricavető gépek, Maxima-rendszerű kézi vetőgépek, kézi hajtású takarmányvágó gépek: Resita D. I., Schram, Hüttl TH három késes fapedővel, TH négy késes fapedővel, TE három késes vasfedővel, TE négy késes vasfedővel, Ohio négy késes, CCX két késes, JE négy késes, valamint Rieger, Olimpia és Urania mintájúak. Répvágó gépek: Resita, Schram, Hüttl, Rieger, Danubia, Borsovia mintájúak. Kukoricacséplő gépek: Resita NF, Resita RO, Schram, Hüttl H, NF, P, R, RX, Rieger, Simplex, Lux, Oltenia, Rex és Record rendszer szerint. Cséplőgépek 800 milliméter hosszú dobbal.

Megkezdték működésüket a nemzeti bank fiókjai a visszacsatolt területeken. A nemzeti bank igazgatósága közli, hogy a cernauti és chisinaui fiókok, valamint a balti, cahuli, cetatea-albai, hotini, ismaili, orhei, sorocai és tighinai ügynökségek megkezdtek működésüket.

Aláírták az augusztusi állami fizetéseket és nyugdíjakat kiutaló rendeletet. A hivatalos lap augusztus 21-i számában megjelent az állami tisztviselők és nyugdíjasok augusztus havi illetményének kiutalásáról intézkedő rendelet. A kiutalások összege egymilliórd háromszázkétfélmillió százkilencvenhatezer háromszáz lei.

Megszüntették az 1941 szeptember elseje után esedékes jövedelmekre kirott kivételes adót. A hivatalos lap augusztus 21-i száma rendeletét közli, amely szeptember elsejei hatállyal megszünteti az 1940 július 31-i rendelettel alapított létesített jövedelmek után husz százalékos kivételes adót.

Időlegesen felfüggesztett légi járatok. A Lares légitársaság igazgatósága közli, hogy augusztus 21-től augusztus 29-ig felfüggesztette a Bucuresti—Sibiu—Arad és Bucuresti—Sibiu—Turda közötti légi járatot.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 42.89—45.62. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—3.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, lira 9.50—9.50, francia f (38 százalékos felárral): 3.13—3.26. Font devizák (90 százalékos felárral): A 30 font 756.96—788.79, egyiptomi font 776.34—806.93, palesztinai font 759.81—789.74.

A tüzfakitermelés állása. A közellátási államtitkárság jelentése szerint az 1942 április 1-ig kitermelendő 550 ezer vasuti kocsi tüzfából eddig 527 ezer 416 vagont termelt ki. Az erdőben és lerakatokban 401 ezer 181 vagon fa van lerakva. Eladásra került 83 ezer 925 vagon, míg a vasuti állomásokon 42 ezer 310 vagon vár elszállításra.

Megbűntetik a zsidó ingatlanok birlalóit, ha rongálást követnek el. A románosítási államtitkárság több feleletés nyomán megállapította, hogy a március 27-i rendelettel alapított zsidó tulajdonosoktól kisajátított városi ingatlanok birlalói a házakat megrongálják, vagy bizonyos, a ház állagához tartozó tárgyakat leszerelnek. Az államtitkárság elrendelte, hogy minden ilyen esetben a szabotázstörvény alapján járjanak el.

Határidő napló

AUGUSZTUS 24:

Egyéni- és társaségek eddig a napig tartoznak feltüntetni minden cégjelzésükön és iratukon a cég-hivatali bejegyzési számot.

AUGUSZTUS 30:

Kétszáz kilogramon felüli ócskavasmennyiség bejelentése a város-, illetve község-házban.

AUGUSZTUS 31:

Bemutatóra szóló részvények névlegesítésének határideje.

1 és 2 leies váltópénzek forgalmi értéke lejár.

Vállalatok, kereskedők és magánszemélyek, akik olyan irásbeli, vagy szóbeli megállapodást kötöttek, amelyek után az aránylagos illetéket a megállapodás természetéből kifolyólag csak az ideiglenes érték után rótták le, eddig a napig tartoznak a tényleges érték szerinti illetéket kiegyenlíteni.

Rádió

PÉNTEK, AUGUSZTUS 22.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 18 Német—román katonaóra. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó: 23 Német nyelvű adás hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I.: 6.40 Zenés ébresztő, utána torna. 7 Hírek. Utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Előadás Orbán Balázsról. 10.45 Felolvasás A gyermek rossz testtartása címmel. 12.10 Zenekari hangverseny. 12.40 Hírek. 13.30 Szalonzene. 14.30 Hírek. 15 Árfolyamhírek. 15.20 Molnár Klára hegedül. 15.40 Háziasszonyok beszélgetése. 15.55 Eberhardt Kató zongorázik. 16.15 Emlékezés Takács Sándorra, Magyar századok krónikása címmel. 16.45 Hírek. 17.15 Rádiózenekar. 17.40 Sportközlemények. 18.15 Előadás A magyar malomipar címmel. 18.35 Török Erzsébet Bartók- és Kodály-dalokat énekel. 19 Hírek. 19.20 Cigányzene. 19.45 Verselő erdélyi századok címen előadás és szavaltatok. 20.15 Az Operaház zenekara. 21.40 Hírek. 22.10 Táncelemezek. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Szalonötös. 24 Hírek.

Budapest II.: nem közvetít műsort.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 23.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.50 Előadás. 18 Zenekari hangverseny. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó: 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I.: 6.40 Ébresztő, utána torna, 7 Hírek. utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás A múlt derüje címmel. 10.45 A löcsei templomból származó farkárpit ismertetése. 11.30 Ifjúsági felőra. 12.10 Melles Béla zenekara. 12.40 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14.30 Hírek. 15 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.20 Bura Sándor cigányzenekara. 16.10 Ifjúsági rádió Gyermekművészek tarka délutánja címmel, közben előadásra kerül a Zöld erdőben, zöld határban című daljáték. 16.45 Hírek. 17.15 Ilinczy László tánczenekara. 17.40 Az antenna villámvédelme címen előadás. 18.10 Névay Ilonka zongorázik. 18.45 Dajbukát Ilona és Keéry Panni vidám jelenete Édes lányom légy okosabb címmel. 19 Hírek magyar, német és román nyelven. 19.20 Verseket mond a magyar hivatásról Táray Ferenc. 19.50 Kívánsághangverseny, közreműködik Orosz Julia, Rösler Endre, Littasy György, Nagy Izabella és cigányzenekar. 21.40 Hírek. 22.10 Hanglemezek. 23 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik az oly tragikus hirtelenséggel elhunyt drága halottunk

KURT KAROLY

temetésén megjelentek és részvétnyilvánításukkal mérheetlen fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hála köszönetet.

Timisoara, 1941 augusztus 21

Mathesz Annus

édesanyja és az otavital Mathesz család

SPORTESEMÉNYEK

A turnuseverini CFR csapatát a timisoarai Rapid elleni vesztegetési kísérlet miatt a B-ligából a kerületbe helyezték

Jelentettük annak idején azt a feltűnésteltető hírt, hogy a turnuseverini CFR megbízottja a timisoarai Rapid elleni B-liga bajnoki mérkőzés alkalmából egy közvetítő segítségével megvesztegetési kísérletet tett a Rapid háttérjével, Kohllal szemben. Az egyletéhez hű játékos azonban jelentette az ügyet egyesületének és az ő segítségével tetten érték a vesztegetéssel kísérletezőket. Az NB bizottsága a legnagyobb csendben vizsgálatot folytatott ebben az ügyben és ennek következményeként, a legutóbbi ülés határozatával, a CFR Turnu-Severin csapatát a B-ligából a kerületbe vetette vissza, az egyesület képviselőjét Petre Stoicat,

aki a csapatot Timisoaran vezette, örökre felfüggesztette.

Az NB bizottsága ennek következményeképpen a CFR Turnu-Severin csapatát megfosztotta a B-Liga csoportjának bajnoki címétől és azt a sorrendben utána következő résitai SSMR csapatára ruházta. Ennek következtében egy újból felállítandó NB bajnokság esetén az érvényben lévő szabályok értelmében, mivel Resitaról csak egy csapat szerepelhet az A-Ligában, míg Timisoaráról kettő, a timisoarai Electricat, amely ebben a csoportban a harmadik, kellene az A-Ligába besorozni.

Újabb atlétikai verseny folyt le Sibiuban

A sibiui atlétika hívei egymásután rendezik a viadalokat, amelyeken figyelemreméltó eredményeket érnek el. Vasárnap ismét volt ilyen atlétikai verseny, melynek eredményei a következők:

100 m: Moina 10.8 mp, Coracu 11.2 mp, 200 m: Moina 22.7 mp, Coracu 23 mp, 400 m: Vulcu 61 mp, Maniu 62 mp, 800 m: Vulcu 2:15, Trifescu 2:23.8, 1500 m: Vulcu 4:52.2, Ritt 5:05, diszkoszvetés: Negrutiu 29.47m, Maniu 29.10 m, gerelyhajítás: Stupa-

riu 42.60 m, Maniu 39.60 m, súlylökés: Negrutiu 12.06 m, Maniu 10.75 m, távolugrás: Coracu 666 cm, Moina 640 cm, magasugrás: Strambu 160 cm, Moina 160 cm, rudugrás: Maniu 275 cm, Stavros 255 cm, 4x100 m váltó: Universitatea 46 mp.

Hölgyversenyszámok: 100 m: Rittvoiu Elena 15 mp, diszkoszvetés: Vulcu Olga 30 m, súlylökés: Vulcu Olga 7.40 m, távolugrás: Vulcu Olga 401 cm, 4x100 m váltó: Universitatea 1:4.8.

14.56 m-el a súlylökést és Bergh 46.04 m-es dobással a diszkoszvetést.

Sportátlók mindenfelől

Mauermeier a kiváló német atlétánól legutóbb súlylökésben 12.49, míg diszkoszvetésben 44.65 m-rel győzött.

A magyar vidéki ökölvívobajnokságok további győztesei: törpesúly: Gara, pelyhsúly: Boér, könnyűsúly: Reszkes, váltósúly: Németh, középsúly: Mezei, kishézsúly: Kolozsvári, nehézsúly: Pálfi.

Svédország—Dánia ökölvívó mérkőzés lesz október 31-én Koppenhágában, a visszavágóra jövő év március 15-én Stockholmban kerül sor.

Vasárnap, augusztus 24-én folytatják a Tschammer-kupa küzdelmeit a német labdarúgó csapatok. A küzdelemben maradt tizenhat csapat a következő párosításban játszik: LSV Kamp—VfB Königsberg, Holstein Kiel—Blau-Weiss, Austria—Vorwärts RS Gleiwitz, Dresdener SC—SV 96 Hannover, SV Waldhof Mannheim—Admira, Stuttgarter Sickers—1 FC Nürnberg, 1 SV Jena—FV Metz, Schalke 04—Schwarz-Weiss Essen.

Új világcusucserményt szőtt Honoluluiban Billy Smith a 800 m-es gyorsúszásban 9:50.9 idő alatt, a régi világcusucserményt a japán Makino állította fel 1935-ben 9:55.8 idővel.

A magyar vasutas úszóhajtnakságok során Körösi a 1500 m-es gyorsúszásban 22:54.1 idővel győzött. A vízilabda mérkőzések eredményei: SzVSE—Szenes 10:0, Szolnoki MAV—SzVSE II 6:3 (3:2).

A magyar NB I vasárnapi fordulójának mérkőzései: SalBTC—Szegedi Vasutas SE, Elektromos—Ujpest, Ferencváros—Kispest, Nagyvárad AC—Budapesti Lampart FC, WMFC—Szolnok, Ujvidéki AC—Gamma, Szeged FC—Kolozsvári AC, Budapesti MAVAG—Diósgyőri MAVAG.

A magyar ifjúság testnevelésének országos vezetőjévé vitéz Bély Alajos ezredes neveztek ki. A társadalmi sport és testnevelés vezetője dr. vitéz Tárcazy Felicidés lett. A nemzeti sportbizottságba többek között kineveztek Gidófalvy Pál drt a labdarúgás és Vangel Gyula drt az atlétika részéről.

A szerb kupadöntőben a Beogradsky SK csapata 10.000 főnyi néző előtt 0:0 arányban döntetlenül végzett az SK 1913 együttesével. A kupa védője ennek folytán a Beogradsky lett 16 ponttal az SK 1913 (15 pont) előtt.

A NAC pályáját 50.000 pengő költséggel füvesítik, mert az MLSz tavaszgi adott halasztást ennek keresztülvételére. További 30.000 pengő költséggel egyúttal korszerűsítik a pálya épületeit és berendezéseit.

Székesfehérvárott tartott atlétikai versenyen elért néhány eredmény: 100 m: Kiss 11 mp, 200 m: Vadász 22.6 mp, súlylökés: Németh 15 m, női súlylökés: Szepesvári 11.89 m, 4x100 m hölgyváltó: Koszoru 52.8 mp.

A motorvezetéses 50 km-es kerékpárversenyben Pataki győzött 43:52.6 idővel a dán Danholz előtt, 3. Varga, 4. Szekeres. A 20 km-es versenyt Szekeres nyerte.

A VÖRÖS POKOL

Pjotr Fedorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

10

4. VISSZATÉRÉS A HALÁLBÓL

Egyszerre arra ébredtem, hogy öntudatom visszatért.

Világosan emlékeztem rá, hogy a kínai hóhér nyakszirtten lőtt engem és hogy öntudatom utolsó szikrája azt sugta nekem, hogy ez a halálom.

De akkor hogy lehet, hogy most újra tudok magamról és érzékelem a körülöttem levő dolgokat?

A vihar már elmúlt, de az eső hideg cseppjei még mindig hullottak. Uglátszik, ez a friss víz is hozzájárult ahhoz, hogy eszméletemet visszanyerjem.

Már derengett. Nem volt sötét és látni kezdtem.

Mellettem feküdt szeretett édesapám holtteste, a másik oldalán a szegény Grigorijé. Közelebb-távolabb kétoldalú heverték a többi kivégzettek.

Első dolgom volt, hogy rövid imát mondtam társaim lelki üdvéért.

Aztán azon gondolkodtam, hogyan is történhetett, hogy életben maradtam.

Csakis úgy mehetett véghez ez a szinte hihetetlen dolog, hogy boldogult apám, aki kivégzésekor szorítva tartotta a kezemet, estében magával rántott a sirba, mielőtt a zivatar miatt siető Csang kínai hóhér nyakszirtten kellő helyére szoríthatna volna revolverének csövet. A kínai rámsütötte hátulról fegyverét, azonban akkor már félig esésben voltam és a golyó nem hatolt be nyúlt agyamba, hanem a nyakban elcsuszott és oldalvást kijött. A nyakam iszonyuan fáj, de éreztem világosan, hogy a fájdalomnak két fészke van az egyik ahol a golyó bement, a másik pedig, ahol kiszaladt testemből.

— Ó, apám, — sóhajtottam föl — irántam való szeretettel olyan nagy volt, hogy még holtodban is megmentette életemet! Biztosan azért tetted, hogy

meghosszjuljak és új életre támadva dolgozhassak Oroszország feltámadásáért!

Eszembe ötlött, hogy a sirból minél előbb ki kell menekülnöm és sietnem kell minél továbbra jutni, mert hiszen nemokára jönnek majd a katonák, hogy a sirgödör ásásakor kiemelt földet ráhányják a kivégzettek holttesteire. Ha a sirban fekszem még, mire megjönnek, akkor engem is elföldenek még akkor is, ha életjelet adnék magamról. Ekkor pedig hiába szabadultam meg a haláltól.

Nagy óvatossággal és iszonyu kínok között feltápászkodtam.

Még egy utolsó bucsupillantást vettem az oszladozó felhomályban apámra és Grigorij Jefremovicsra, aztán odavonaszoltam magamat a sirgödör széléig.

Szerencse, hogy a sir még a félméteres mélységet sem érte el és így, bárha igen gyenge voltam és fájdalmam iszonyuan szurtak, nagy erőlködéssel mégis kimásztam a sirból.

Éreztem azt is, hogy sebesülésem két helyén már nem szívárogo a vér a nyakamból, mert az a nyílásokon azon órák alatt, amíg eszméletemen kívül fekédtam, megalvadt és elzárta a többi vérvesztéséget.

Körülnéztem.

Jobb felől láttam a hajnali szürkületben a Péter-Pál-erőd sötét tornyait és komor bástyáit, balra pedig, nem messze a tömegsirtől erdő emelkedett.

Lassan, vánszorogva megindultam az erdő felé.

Olykor-olykor félénken és vizsgálódva visszaneztem, hogy nem jönnek-e még a vörös katonák a sir felhatalására.

Tudtam azt, hogy ha feltűnnek a láthatáron, mielőtt elérem az erdőt, amelynek fáit alatt és cserjéi között elrejtőzhetem, akkor elvesztem.

Mialatt minden kinom ellenére is igyekeztem a rettenetes helyről minél továbbra jutni, magamban a Mindenszentek litániáját imádkoztam és égi segítséget kértem.

Végre megérintheztem az erdő első fáját.

Még egyszer visszaneztem.

Sehol nem láttam emberi lényt.

Beléptem az erdőbe és most már úgy haladtam tovább, hogy két kezemmel a fákbá kapaszkodtam.

Nem elégedtem meg azzal, hogy bekerültem az erdőbe, hanem ösztönösen igyekeztem abban minél mélyebbre behatolni.

Hirtelen megremegtem erre a gondolatra:

— Mi lesz, ha a sir betakarására érkező vörös katonáknak eszébe jut a gödörben heverő holttestek megszámlálása és felfedezik, hogy ott tizenhat helyett csak tizenöt van?

Biztosra vettem, hogy ebben az esetben üldözésekre indulnának és előbb-utóbb feltétlenül utólrénének.

Nem tétélezhettem föl, hogy a hiányzó holttestet nem kutatnék és csak a kezükkel legyintenének:

— Az ördög törődjék vele, hogy hová lett ez a burzsujdög!

Azzal próbáltam magamat megnyugtatni, hogy a vörös katonák nem igen néznek utána, hogy hány kivégzett fekszik a sirban. Eszükbe sem jut, hogy esetleg nem valamennyit lőtte agyon végérvényesen a kínai hóhér és hogy valamelyik esetleg szinte csodával határos módon életben maradt.

— Sietni fognak az elföldeléssel, — biztattam magamat — igyekezni fognak minél előbb elvégezni azt, amit a kivégzés után azonnal meg kellett volna előírás és parancs értelmében tenniük. Sietni fognak már csak azért is, hogy minél előbb visszatérhessenek a várba, ahol bizonyára hallgatni fognak arról, hogy a sir felhatalását csak reggel végezték el. Tudhatják, hogy hiába mentegőznének az éjszakai zivatarral. Az nem segítene rajtuk és szigorú büntetésben volna részüik.

Ilyen monológizálással törekedtem félelmemet elűzni, ami sikerült is és fokozta erőmet a továbbsietésre.

Órákon keresztül gyalogoltam így az erdőben. Az eső közben teljesen ellállott és a felhők is elkarodtak az égről. A fák koronái között, ha felfelé néztem, megpillantottam a kéklő égboltot és az aranyosan ragyogó napot.

Végre aztán annyira erőt vett rajtam a fáradtság, hogy elhatároztam, nem megyek tovább.

Magas bokrok között, távolabb a taposott ösvénytől, amely az erdőn keresztül vezetett, találtam egy kellemes mohás helyet, amelyen letelepedtem.

Előszedtem a zsebkendőt és bekötöttem a nyakamat. Nem akartam, hogy két sebem fedetlen maradjon és arra esetleg alvás közben legyek, vagy egyéb rovarok szálljanak.

(Folytatjuk.)

Felvétel az albaiuliai „Mailáth” liceumba

Az albaiuliai „Mailáth” liceum igazgatósága a következőkben tájékoztatja az érdekelteket az 1941—42-ik iskolai év megnyitásáról:

A felvételi és javítóvizsgálatra kötelezett tanulók kívül minden régi vagy újonnan jelentkező tanuló köteles felvételi kérését augusztus 31-ig az igazgatóságnál benyújtani, vagy a beiratkozásra vonatkozó szándékát levélben bejelenteni. A beirashoz a következő okmányok szükségesek: 1) születési anyakönyvi kivonat, 2) keresztlevele, 3) állampolgársági bizonyítvány, 4) az előző iskolai év sikeres elvégzéséről szóló bizonyítvány (akvi lapmáskolat), 5) újraoltási bizonyítvány. Amelyik tanuló 12-ik életévét betöltötte, köteles igazolványt hozni arra vonatkozólag, hogy a vakáció elején az illető rendőrhatalomnál jelentkezett, s hogy 20—25 napi közmunkát teljesített.

Az éveleji vizsgálatok a következő sorrendben

fognak lefolyni: szept. 3-án a IV. osztályosok javító vizsgálatát; szept. 4-én felvételi vizsgálat az V. oszt.-ba. Szept. 5-én általános javító-vizsgálat; V. oszt.-ba. Szept. 5-én általános javító-vizsgálat; szept. 6-án felvételi vizsgálat az I. oszt.-ba; szept. 8-án délelőtt a tanév ünnepélyes megnyitása, örvényolvasás; szept. 9-én reggel 8 órakor az előadók kezdete.

Azoknak, akiknek semmiféle vizsgálatuk nincsen, elég lesz szept. 7-ére megjelenniük az intézetben.

A fizetendő díjak a következők: iskolai díjak egész évre: 4.460 lei, az internátusban fizetendő: évi 12.000 lei ellátási díj.

A díjak részletekben is fizethetők Dijelengedésben csak kivételes esetekben részesülhetnek kifogástalan viseletű, jó előmenetelű szegény tanulók; első osztályos tanuló legfeljebb a II. évfolyamtól kezdve számíthat kedvezményre.

Az internátus csak üres ágyat bocsáthat a tanuló rendelkezésére, tehát teljes ágyfelszerelést kell magukkal hozniuk, valamint elegendő fehérneműt és felső ruhát. Egyenruha ez idő szerint

nincsen, csak az egyszapka viselése kötelező. A sapka fekete színű, a felső ruhák színe lehetőleg sötét szürke legyen.

Iskolai internátusi felvétel

A szentferencendi nővérek vezetése alatt álló sibiu magyar tannyelvű római katolikus püspöki tanítóképző és kereskedelmi liceum V-ik osztályába felvehető, akik a gimnázium IV-ik osztályát végezték. Van az intézetben leánygimnázium is. A felvételi vizsgálatok az iskolaj év elején lesznek. Minden tagozatnak nyilvánossági joga van. Internátusi díjak: havi ellátási díj 1120 lei, havi mosásdíj 80 lei, orvosi honorárium egész évre 220 lei, évi tandíj a gimnáziumban és a kereskedelmi liceumban 2000 lei, a tanítóképzőben 1000 lei, havonta 10 kg liszt vagy annak a szeptemberi ára fizetendő. Római katolikus növendékek bizonyos kedvezményben részesülhetnek, ha anyagi viszonyaiknál fogva erre rászorulnak. A Püspök Ur óccellenciájához címzett kérés az igazgatósághoz nyújtandó, melyet a római katolikus lelkészük ajánló levelével együtt.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLASKERESÉS rovataban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden más rovataban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 lei, minden további szó kettő lei. Jelige és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt lei pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28—10. II. kerületben: Hayer-tözsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Groszescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45—06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoia trafik (v. Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetői irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Keresünk egy komoly, megbízható sofőrt, teherautóhoz. Arad, Str. Iosif Vulcan 6. Constructia. (3252)

Szobaasszony, kaucióval rendelkező, vidékre azonnal felvétetik. Cim: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. alatt. (3250)

Ügyes gépészeket herefejtő készülék felszereléséhez és lakatosokat alkalmazok. — Friedrich, Timisoara IV. Str. Vespasian 11. (2017)

Intelligens nevelőnőt keresek egyéves kisfiam mellé, perfekt német nyelvtudással. Háztartásban jártas előnyben. Cimeket „Német” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (2022)

Fényképészt (nőt) főleg laboratoriumi munkára azonnal felveszek. Foto Roncskevic Timisoara. (2024)

Keresztény, független, középkorú, intelligens székely asszony vagyok, szeretnék otthont találni idősebb művelt, finomlelkű uriembernél, akinek gondozását és ápolását vállalom. Leveleket „Szép ősz” jellegére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3261)

Német anyanyelvű, a románban perfekt nevelőnőt keresek azonnalra, nappali elfoglaltságra 6 és 12 éves fiam mellé. Szentgyörgyi-cég, Arad. (3262)

Mindenesnek keresek 30—40 éves nőt, plébániára. Cim: Parohia rom. cat. Iersig, jud. Caras. (2026)

Állást keres

Közvetlen és levelezést vállal igen szérien díjazásért. Timisoara I., Strada Palanca 1, ajtó 8. (4551)

Egyedülálló római katolikus nő háztartásvezetői állást keres, kisebb falusi háztartás vezetését is vállalja. Jártas a háztartás összes munkáiban. Kitűnő, több éves bizonyítvánnyal rendelkezik. Cime: Klokiz Mária, Belfir, Parochia. (3103)

Ok t a t á s

Gyorsírást, könyvelést és németet tanít perfekt főkönyvelő. Timisoara I., Strada Palanca 1, ajtó 8. (4550)

L a k á s

Ünnepparkos butorozott szoba, telefonhasználat, Belváros központjában szeptember 15-re kiadó. (Zona). Öninformációval ellátott levelet „Kellemes otthon” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (2012)

Kétszobás utcai lakás, csendes házban, mellékhelyiségekkel és vízvezetékkel, kiadó. Timisoara II., Str. Asachi 4. sz., a Dermata-cipőgyárral szemben. (2001)

Szoba-konyhás lakást keresek lehetőleg azonnalra. Cimeket „Gyermektelen házaspár” jellegére a timisoarai kiadóba kérem leadni. (3015)

Különbejáratu, csinosan butorozott szoba, közel a villamoshoz, azonnal kiadó. Timisoara II., Str. Moise Nicora 8. sz. (4300)

Sürgösen kerestetik 2. vagy 3 udvari szoba, üzem részére Timisoara, a kerület nem számít. Utilcomert telefon 25-69 (2025)

60—65 év körüli nyugdíjas, vagy más elfoglaltságra idősebb férfinak kiadnám butorozott szobámat, magánházaiban lakó özvegy. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3266)

Adás-vétel

Pancotán eladó gazdálkodásra alkalmas ház, több gazdasági épülettel. Cim: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (3249)

Kettő darab 7 hónapos, szelid róka eladó. Arad, Piata Avram Iancu 7. sz., II. emelet. (3248)

Használt gyermektelikabát, 8—12 éves fiu részére, jó minőségű, megvételre kerestetik. Timisoara II., Str. Petre Tegel 1. Házmeztérnél (szivességből). (4600)

Figyelem! Jégszekrények, pecamierek, kasszák, íróasztalok, irógépek, varrógépek, kombinált szobák, ebédlők, egyes butordarabok új és használt állapotban, óriási választékban legolcsóbban kaphatók. Keleti és belföldi szőnyegek nagy választékban! Veszünk teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, ezüstöt, nemes porcellánt. Tempo bizományi üzlet, Arad, Fischer Eliz-palota. Telefonszám: 19-75. (3059)

Jégszekrények, varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálósobák, ebédlők, matracok, ottomanok, kerti butorok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3081)

MELŐTT VENNE VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísz tárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheimkasszát, irógépet, könyvrakást, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „ARATA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. (3060)

Kifogástalan ezüst rókaórákat és persianerbundát keresek, Cimeket „Prém” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (2020)

Földszintes kétszobás házat vennék, Calea Saguna, vagy Radnei-ut környékén. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kérek. (3263)

Angoramacsát, fiatal veszek. Timisoara III, Piata Asanesti Nr. 3. Stoffel. (2024)

Központban különbejáratu szoba szeptember 1-ére kiadó. Cim a timisoarai kiadóban. (2019)

5—6 darab tejelő faj-kecskét veszek, esetleg nagyobb tenyészetet is átveszek. A faj és tejmenyiség megjelölése felelősséggel jár. Szíves értesítést Kiss Mihály kertész nevére, Sculia, jud. Timis-Torontal. (2027)

Előnyös csere és vétel. Eladók: bérház, 5x2 szoba, konyha, élelőkamra, fürdőszoba, előszoba. Új ház, 4 szoba, mellékhelyiségek, kert. Bérház, évi 400.000 lei jövedelemmel. Házak, 150.000 leitől 2 millióig. Cserelek: házakat Oradea, Cluj, Satumaren 700.000 leitől 2 és fél millióig. 10 hold földet 2 km.-re a mediási állomástól, 10 holdat 5 km.-re a sacasani állomástól, első osztályú szántó, ez esetleg el is adó, holdanként 40.000 lei, fizetendő Timisoarban. Eladó: timisoarai határban 2, 3, 5, 17, 20 hold föld. „DACIA FELIX” Ag. Gen. de Comert, Timioara II., Str. 3 August 25. szám. (4320)

Keresek megvételre: Kollergangot cca. 2000 kg. Hus Guttert cca. 40—60 liter. Cyclon-kalapács malomhoz. A Winkler, Timioara I., Str. Chinezul 6. (2021)

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6-os villamos megállójánál :::

Zongora, rövid, keresztthuro, vasszerkezettel, csaknem új állapotban, eladó. Megtekinthető délután 4—6 óra között. Arad, Str. Marasesti 17. (3260)

Eladó családi ház Timisoarban, a III. kerületben, Str. Martirul Ciordas 88. szám alatt. Érdeklődni: Timisoara III., Str. Martirul Ciordas 45/a. sz. alatt. (2009)

Eladó azonnal, olcsón egy hálósoba és különféle háztartási cikkek (elutazás miatt). Timisoara II., Str. Bontila 14. (2028)

Jókarban levő füstölt-tölgyfaebédlő eladó. Érdeklődni délután 3—5 óra között Arad, Str. Granicerilor 1. (3265)

Különbélt

Kosztos diákok teljes ellátásra felvételenek. Timisoara I., Strada Braniste 1., I. em., Banatia mögött. (4596)

Az aiudi ref. Bethlen kollégium tanítóképző-intézetének igazgatóságától

947-1940-41. sz.

Pályázati hirdetés

A Bethlen kollégium előjárósága pályázatot hirdet a tanítóképző-intézetbe: 1. egy román főszerkesztő, 2. egy francia-román szakos, 3. egy francia-német szakos és 4. egy gazdaságtan szakos helyettes-anári továbbá 2 internátusi s. felügyelői állásra.

Előbbi állásokra megfelelő képességgel bíró tanárok utóbbi állásokra lelkész vagy tanárjelölt pályázhatnak. A pályázati kérések í. évi aug. 25-ig küldendő a tanítóképző-intézet igazgatóságához. Valamennyi állás í. évi szept. 1-én eloglalando.

Aiud, 1941 augusztus 15.

Az igazgatóság